Dinsdag, 3 juni 2003

P5_TA(2003)0233

Macrofinanciële bijstand aan derde landen

Resolutie van het Europees Parlement over de verlening van macrofinanciële bijstand aan derde landen (2002/2265(INI))

Het Europees Parlement,

— gezien het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de verlening van macrofinanciële bijstand aan derde landen in 2001 (COM(2002) 352),

— gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de EG/Euratom-lening- en garantiecapaciteit voor operaties in derde landen (COM(2002) 20),

— gezien het verslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de leningsactiviteiten van de Gemeenschap in 2001 (COM(2002) 685),

— gezien het verslag van de Commissie over het stabilisatie- en associatieproces voor Zuidoost-Europa, tweede jaarverslag, (COM(2003) 139),

— gezien Speciaal verslag nr. 1/2002 van de Rekenkamer over macrofinanciële bijstand (MFB) aan derde landen en structurele aanpassingsfaciliteiten (SAF) in de mediterrane landen, vergezeld van de antwoorden van de Commissie [1],

— gelet op artikel 163 van zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid en de Begrotingscommissie (A5-0192/2003),

A. overwegende dat meer dan twaalf jaar na het ad hoc verlenen van macrofinanciële bijstand (MFB) aan derde landen zonder een gedegen rechtsgrond en zonder een vast omlijnd kader de tijd rijp is voor een herziening van de huidige toestand ten einde wijzigingen op dit communautaire instrument voor te stellen in een grotere Europese Unie,

B. overwegende dat de MFB tot op heden een ongebonden communautaire ondersteuning van de betalingsbalans zonder specifieke bestemming vormde, doorgaans in de vorm van leningen op de lange en middellange termijn, en indien nodig in combinatie met subsidies; er met belangstelling op wijzend dat de totale MFB aan derde landen van 1990 tot 2002 volgens de Commissie 5 313 miljoen EUR bedroeg, waarvan 4 134,5 miljoen EUR is uitgekeerd, 1 048,5 miljoen EUR niet is uitgekeerd, 2 211 miljoen EUR is terugbetaald en 1 457 miljoen EUR nog openstaat,

C. overwegende dat de communautaire MFB tot op heden op een ad hoc-basis is verleend aan een selectief aantal derde landen waarmee de EU nauwe politieke, economische en handelsbetrekkingen onderhoudt, waarbij gelet is op hun geografische nabijheid, en de ontvangende landen heeft geholpen bij de verwezenlijking van economische hervormingen en structurele veranderingen, in overeenstemming met de wijze van benadering van het IMF en de Wereldbank,

D. erop wijzende dat de Europese Gemeenschap bereid is bij te dragen aan de stabiliteit in de nabij de Europese Unie gelegen regio's, waarvoor macrofinanciële bijstand een belangrijk noodhulpinstrument geworden is; erop wijzend dat leningoperaties aan derde landen een doeltreffend instrument kunnen zijn met beperkte kosten voor de algemene begroting van de Gemeenschap en dat het bedrag aan wanbetalingen vrij laag is in vergelijking met de totale leningscapaciteit, terwijl de voorlopige cijfers voor de technische aanpassing van de financiële perspectieven een plafond van 217 miljoen EUR tegen huidige prijzen te zien geven;

[1] PB C 121 van 23.5.2002, blz. 1.

E. vaststellende dat de EU geen uniforme structuur voor begrotingssteun kent, maar diverse vormen hiervan, zoals macrofinanciële bijstand (voor de Balkan en Oost-Europa), structuuraanpassingssteun (derde landen rond de Middellandse Zee), algemene begrotingssteun (ontwikkelingslanden in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS)), steun aan de begroting van de Palestijnse autoriteit, die een bijzonder geval vormt, en overeenkomstig het voorstel voor een nieuwe verordening betreffende de samenwerking tussen de EU en landen in Azië en Latijns-Amerika [1] dat momenteel door de Raad en het Parlement wordt behandeld, binnenkort een nieuwe structuur voor deze landen; herinnerende in dit verband aan de in zijn resolutie van 15 november 2001 [2] geuite wens van het Parlement dat het kader voor de samenwerking met deze twee regio's in twee afzonderlijke verordeningen wordt opgesplitst,

F. overwegende dat de rechtsgrond wordt gevormd door artikel 308 van het EG-Verdrag hetgeen ad hocbesluiten met eenparigheid van stemmen binnen de Raad op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement nodig maakt,

G. eraan herinnerende dat het Garantiefondsmechanisme zijn rol bij de bescherming van de algemene begroting van de Gemeenschap tegen risico's in verband met niet-terugbetaling met succes heeft vervuld; van mening zijnde dat het uitermate belangrijk blijft te waarborgen dat het beschermend vermogen van het Garantiefonds behouden blijft;

H. onderstrepende dat unilaterale beslissingen van de Raad over het gebruik van het Garantiefonds onaanvaardbaar zijn en dat het Parlement gebruik moet kunnen maken van zijn recht om controle uit te oefenen,

I. overwegende dat de combinatie van de rechtsgrond met de actieve betrokkenheid van het Economisch en Financieel Comité bij de opzet van de MFB en bij de selectie van de ontvangende landen, alsmede zijn assistentie aan de Commissie bij de verlening van de MFB hebben geleid tot een vrij lange tenuitvoerlegging van deze besluiten en overwegende dat het van de aanvang van de MFB tot de eerste uitbetaling doorgaans zes maanden duurt en dat het tot de laatste uitbetaling twee jaar kan duren,

J. overwegende dat het zaak is erop te wijzen dat het streven van de Raad om hieraan criteria inzake subsidiabiliteit en conditionaliteit te verbinden, teruggaat tot de eerste MFB in 1990; overwegende dat in de zogeheten Genval-criteria geen rekening wordt gehouden met de evolutie van de EU, met name met haar nieuwe grenzen na de uitbreiding, de gevolgen van het hebben van vijfentwintig lidstaten die met eenparigheid van stemmen moeten besluiten en de lopende werkzaamheden van de Europese Conventie op het gebied van de internationale economische betrekkingen,

K. overwegende dat het Europees Parlement met voorbehoud op het Verdrag van Nice heeft gereageerd, met name op artikel 181A over de communautaire maatregelen voor economische, financiële en technische samenwerking met derde landen om de bij staatshoofden en regeringsleiders welbekende reden dat stemmen bij gekwalificeerde meerderheid in de Raad vergezeld dient te gaan van medebeslissing met het Europees Parlement en niet van raadpleging, zoals is vastgelegd in artikel 181A van het EG-Verdrag,

L. overwegende dat in het ontwerp van artikel 13 van het door de Europese Conventie voorgestelde Constitutioneel Verdrag (CONV 724/03) en met name lid 6 ervan wordt voorgesteld dat een „gedeelde bevoegdheid" geldt voor de Unie en de lidstaten op het gebied van „ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp";

M. van mening zijnde dat begrotingssteun van de EU aan derde landen onder bepaalde omstandigheden een belangrijke rol kan vervullen, in de eerste plaats bij stabiliseringsmaatregelen in voormalige crisisgebieden en daarnaast bij economische en politieke hervormingsprocessen, wanneer er goede mogelijkheden lijken te zijn om via een bijdrage aan de middelen vooruitgang te bewerkstelligen;

N. betreurende het besluit van de Intergouvernementele Conferentie om Verklaring nr. 10 aan het Verdrag van Nice te hechten, ongeacht zijn juridische status — waardoor MFB op grond van betalingsbalansproblemen wordt uitgesloten van de besluitvormingsprocedure van artikel 181A van het EG-Verdrag en de MFB grotendeels binnen het toepassingsgebied van artikel 308 van het EG-Verdrag blijft,

O. overwegende dat de ontwerpartikelen 216 en 217 van het Constitutioneel Verdrag (CONV 725/03), deel III, als dit Verdrag door de volgende Intergouvernementele Conferentie zou worden bekrachtigd en door de lidstaten zou worden geratificeerd, de nieuwe rechtsgrond zouden kunnen vormen voor „economische, financiële en technische samenwerkingsmaatregelen" en voor „financiële spoedhulp";

---

[1] PB C 331 E van 31.12.2002, blz. 12.
[2] PB C 140 E van 13.6.2002, blz. 569.

Dinsdag, 3 juni 2003

P. onderstrepende dat begrotingssteun een van de vele instrumenten is die de EU kan inzetten om de in overweging M. bedoelde doelstellingen te bereiken; erop wijzende dat de keuze van een instrument weloverwogen moet geschieden en dat begrotingssteun gepaard moet gaan met hulp en een politieke dialoog met de landen in kwestie en aan strikte voorwaarden moet zijn gebonden om een maximaal effect op te leveren;

Q. overwegende dat de ontwikkeling van macrofinanciële bijstand van de EG aan een derde land, zowel voor wat betreft de wijze van voorbereiding, uitvoering van besluiten, toezicht op de hulp en afleggen van verantwoording, meer heeft geleken op „begrotingssteun" dan op betalingsbalansbijstand;

R. overwegende dat de macro-economische bijstand van de Unie aan derde landen, zoals verleend door de instellingen van de EU, onder de voorwaarden van het Constitutioneel Verdrag zou vallen onder de bepalingen van artikel 216 inzake economische, financiële en technische samenwerkingsmaatregelen die bedoeld zijn om het hoofd te bieden aan economische, financiële of maatschappelijke crises;

S. onderstrepende het belang van een rationele arbeidsverdeling tussen het Internationaal Monetair Fonds, de EU en de lidstaten bij macrofinanciële bijstand aan derde landen,

T. overwegende dat de noodzaak van een evaluatie van de betalingsbalanssteun verschilt van de noodzaak van een evaluatie van de begrotingssteun; overwegende dat betalingsbalanssteun slechts de bestaande tekorten betreft, die vaak door externe factoren ontstaan, terwijl begrotingssteun de nog te verrichten uitgaven betreft, die bijgevolg nauwgezet moeten worden gecontroleerd en geëvalueerd,

1. is van oordeel dat de huidige wettelijke regeling inzake de opzet, voorwaarden inzake voorbereiding, tenuitvoerlegging, transparantie en verantwoordingsplicht van de communautaire macrofinanciële bijstand aan derde landen omslachtig en ondoelmatig is op grond van de tijdrovende procedure op het niveau van de Raad, ondoelmatig op grond van het feit dat het uitkeren van middelen tot twee jaar kan kosten en een gedegen rechtsgrond ontbeert omdat de Raad aan het gebruik van artikel 308 van het EG-Verdrag als rechtsgrond vasthoudt;

2. dringt er bij de Commissie, als instelling die bevoegd is om het in aanmerking komende rechtsinstrument op het gebied van macrofinanciële bijstand voor te stellen, op aan te overwegen een wetgevingsvoorstel voor te leggen dat rekening houdt met de in deze resolutie opgenomen suggesties;

3. wijst erop dat elke instrumentkeuze terdege overwogen moet worden en dat de macrofinanciële bijstand gecoördineerd moet worden met andere communautaire hulp in het kader van een politieke dialoog met de landen in kwestie zodat er een maximaal effect kan worden verwezenlijkt;

4. is zich bewust van het feit dat betalingsbalansproblemen een belangrijke indicator en onontbeerlijk criterium zijn voor het toekennen van communautaire MFB; vindt echter dat de doelstelling verder reikt dan de macrofinanciële dimensie, omdat stimulansen moeten worden gegeven aan de economische en politieke stabiliteit in het onvangende land;

5. is bijgevolg van mening dat de MFB en andere communautaire instrumenten die in het ontvangende land worden ingezet, elk op eigen wijze een bijdrage moeten leveren aan de economische en politieke stabiliteit in het betreffende land; ter aanvulling op de middelen van het IMF en andere multilaterale donors is het doel van het MFB-instrument om aan landen die in een crisis verkeren en dichtbij de EU liggen, bijstand te bieden, en dient het tevens te worden beschouwd als een aanvulling op de communautaire instrumenten voor structurele steun en de preventie van economische, financiële en sociale crises;

6. stemt in met de Raad Economische en Financiële Zaken dat duidelijk afgebakende criteria nodig zijn, waaraan naar behoren moet worden voldaan alvorens de eerste fase van de MFB van start kan gaan; is van mening dat de zogeheten Genval-criteria voor subsidiabiliteit op passende wijze moeten worden herzien om rekening te houden met de aanbevelingen in Speciaal Verslag nr. 1/2002 van de Rekenkamer waardoor een efficiënte en doelmatige controle door het Europees Parlement en de nationale parlementen mogelijk is;

7. bepaalt dat de MFB niet mag verworden tot een beloning voor slecht beleid van een ontvangend land;

8. acht de conclusies van de Raad van 8 oktober 2002 inzake MFB nuttig en juist en is van oordeel dat deze conclusies in het toekomstige rechtsinstrument waarom in deze resolutie wordt gevraagd als criteria zouden kunnen dienen voor het verlenen van MFB aan derde landen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

a) het criterium van het uitzonderlijke karakter dient te worden gedefinieerd naar gelang van de doelstelling van de MFB om landen die in een crisis verkeren, een laatste hulpmiddel te bieden ter aanvulling op de communautaire instrumenten voor structurele steun en de preventie van economische, financiële en sociale crises; de clausule inzake onderbreking dient te worden gehandhaafd,

b) het criterium van de voorafgaande politieke voorwaarden moet hetzelfde zijn als dat welk door de EU wordt gebruikt bij het sluiten van internationale overeenkomsten, gekoppeld aan een duidelijke clausule over geografische nabijheid,

c) het criterium van de complementariteit geeft aanleiding tot drie kanttekeningen: in de eerste plaats moet een onafhankelijke kwantitatieve beoordeling door de Commissie worden verricht, in de tweede plaats moet de MFB naar behoren worden gecoördineerd met andere communautaire instrumenten en in de derde plaats moet de MFB worden verleend als aanvulling op de middelen die het IMF en andere multilaterale instellingen verstrekken,

d) in het licht van het levendige internationale debat over de aard van de conditionaliteit van het IMF en de Wereldbank moet uit de verwijzing in de conclusies van de Raad naar regelingen met het IMF niet worden begrepen dat de inneming door de EU van een eigen standpunt over de door een ontvangend land door te voeren structurele hervormingen wordt geschaad of uitgesloten; bij het criterium van de conditionaliteit moet terdege aandacht worden besteed aan de onderlinge afhankelijkheid tussen de economie van het ontvangende land en de EU en het voldoen aan meetbare macro-economische criteria en kwantitatieve indicatoren inzake het hervormingsprogramma van het ontvangende land,

e) het criterium van de financiële discipline moet worden opgenomen in de jaarlijkse begroting van de Gemeenschap en mag geen apart criterium zijn;

9. is van oordeel dat de MFB, zoals deze zich in de afgelopen twaalf jaar heeft ontwikkeld en zoals uitgevoerd door de instellingen van de EU, onder het toepassingsgebied valt van ontwerp-artikel 216 van het aan de Europese Conventie voorgestelde Constitutioneel Verdrag inzake economische, financiële en technische samenwerking die wordt afgesproken tussen de EU en derde landen; erkent echter dat er een oplossing voor de huidige ad hoc-regelingen moet worden gevonden totdat het Constitutioneel Verdrag door de lidstaten is geratificeerd; verzoekt de Commissie derhalve een voorstel voor te leggen met een tweeledige rechtsgrondslag dat aan twee criteria voldoet:

a) de MFB moet worden beschouwd als bijstand aan derde landen die worden geconfronteerd met een crisis die teruggaat op economische, financiële of maatschappelijke omstandigheden;

b) de besluitvormingsprocedure moet op medebeslissing worden gebaseerd;

en is van oordeel dat dit rechtsinstrument inzake MFB slechts gedurende een overgangsperiode, tot de inwerkingtreding van het Constitutioneel Verdrag, moet gelden;

10. verzoekt zijn voor de begroting bevoegde commissie — tegen de achtergrond van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 over begrotingsdiscipline en verbetering van de begrotingsprocedure [1] — de mogelijkheid te overwegen de goedkeuring van begrotingskredieten in verband met MFB op te schorten totdat een adequaat voorstel waarom in de voorafgaande paragrafen wordt verzocht vóór eind oktober 2003 aan de Raad en het Europees Parlement is voorgelegd;

11. wijst de Raad en de Commissie op de bepalingen van artikel 192 van het EG-Verdrag; herinnert eraan dat het Parlement uit hoofde van artikel 59 van zijn Reglement een resolutie kan aannemen, indien de Commissie nalaat de noodzaak van een passend voorstel inzake de MFB te bestuderen;

12. blijft ervan overtuigd dat een vermindering van de voorziening van 9 % naar 8 % het beschermend vermogen van het Garantiefonds niet aantast en het leningsvermogen zou doen toenemen zonder dat het plafond van de financiële vooruitzichten moet worden verhoogd; spreekt zich tevens uit voor een vermindering van de „globale" garantie aan de Europese Investeringsbank van 65 % tot 50 %; wijst erop dat een vermindering van deze garantie geen negatieve consequenties voor de EIB zou hebben, gezien het feit dat in de praktijk de totaliteit van elke lening is gewaarborgd totdat 65 % van de totale portefeuille is bereikt;

[1] PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1.

Dinsdag, 3 juni 2003

13. stelt met verontrusting vast dat er in 2002 slechts een bedrag van 170,4 miljoen EUR is gebruikt om het Garantiefonds van middelen te voorzien en dat 42,51 miljoen EUR daardoor ongebruikt is gebleven; herinnert eraan dat aan het eind van het begrotingsjaar 2001 voor 2002 een veel ambitieuzer gebruik van het leningsvermogen was gepland; betreurt het feit dat de EIB een soberder programma voor 2002 heeft vastgesteld, waardoor de uitvoering van bepaalde faciliteiten tot een later tijdstip in de toekomst wordt uitgesteld;

14. dringt er daarom bij de Commissie op aan een formeel voorstel in te dienen dat herziene parameters voor het gebruik van het Garantiefonds bevat, die het beschermend vermogen van het Fonds voor de Gemeenschapsbegroting niet verminderen, maar het leningsvermogen van de Gemeenschap wel vergroten;

15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de parlementen van de lidstaten.

P5_TA(2003)0234

Richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (COM(2003) 176 — C5-0180/2003 — 2003/0068(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

— gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2003) 176) ([1]),

— gelet op artikel 128, lid 2 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C5-0180/2003),

— gelet op artikel 67 van zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A5-0187/2003),

1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;

2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;

3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;

4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;

5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

DOOR DE COMMISSIE VOORGESTELDE TEKST	AMENDEMENTEN VAN HET PARLEMENT
Amendement 1 *Overweging 3*	
(3) De Europese Raad van Lissabon van 23 en 24 maart 2000 heeft een nieuw strategisch doel voor de Europese Unie vast-	(3) De Europese Raad van Lissabon van 23 en 24 maart 2000 heeft een nieuw strategisch doel voor de Europese Unie vast-

([1]) Nog niet in het PB gepubliceerd.